

**ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ СЪВЕТ
НА НАОА
СОФИЯ**

ДОКЛАД

**НА
ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО СОЦИАЛНИ И ПРАВНИ НАУКИ, СИГУРНОСТ И
ОТБРАНА
ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА
ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ФИНАНСОВО И
ДАНЪЧНО ПРАВО”, ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.6. „ПРАВО”, ОБЛАСТ НА
ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ 3. „СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ НАУКИ”
ПРИ ПЛОВДИВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ”**

Уважаема госпожо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на докторска програма „Финансово и данъчно право“ от професионално направление 3.6. Право, област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“ при Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”.

Докладът е разработен в съответствие с чл. 78 от ЗВО и съгласно критериалната система за програмна акредитация на професионално направление.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1	Откриване на процедура от АС	Пр. № 18/08.07.2021 г.
2	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Пр. № 29/09.12.2021 г.
3	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	По документи
4	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Пр. № 36/12.12.2022 г.
5	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Пр. № 7/13.03.2023 г.
6	След изтичане на срока по чл. 35, ал. 2 от ПДНАОА (относно становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС 2023 г.

Експертната група е в състав:

1. доц. д-р Нина Чилова, УНСС – ръководител;
2. доц. д-р Валентина Голева, ЮЗУ „Неофит Рилски” – член на ЕГ;
3. Цветанка Иванова – докторант в ИДП при БАН – член на ЕГ.

Наблюдаващ процедурата – доц. д-р Маргарита Чешмеджиева – член на ПКСПНСО.

Обучението се провежда в Катедра „Публичноправни науки“ към Юридическия факултет (ЮФ). Към Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски” са акредитирани 11 /единадесет/ докторски програми в ПН 3.6. Право – „Граждански процес”, „История на държавата и правото”, „Наказателно право”, „Гражданско и семейно право”, „Административно право и административен процес”, „Международно частно право”, „Международно право и международни отношения”, „Наказателен процес”, „Римско право”, „Теория на държавата и правото”, „Трудово право и обществено осигуряване”.

Искането е за акредитация на **нова докторска програма** по „Финансово и данъчно право“.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Искането е за акредитация на нова докторска програма по „Финансово и данъчно право“.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ –ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

По 1.1.1. Висшето училище организира обучение по докторската програма в съответствие със своята мисия, цели, задачи и действащо законодателство. Акредитацията на докторската програма „Финансово и данъчно право.” в Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ е подчинен на мисията, целите и задачите на Университета - да бъде значима, авторитетна, отворена, модерна, динамична научно-образователна и социално-културна институция в системата на висшето образование в Република България и Европа.

Обучението в образователна и научна степен „доктор” по докторска програма по „Финансово и данъчно право” в Катедра „Публичноправни науки” ще се осъществява в съответствие с разпоредбите и изискванията на Закона за висшето образование, Закона за развитието на академичния състав в Република България (обн. ДВ бр. 38 от 21.05.2010 г.), Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав на Република България (приет с ПМС №202/10.09.2010г.), Правилника за устройството и дейността на ПУ „Паисий Хилендарски“, Вътрешните правила за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България и другите нормативни актове, които регламентират този процес. Подготовката на докторантите е съобразена с нормативните документи на МС и МОН, с изискванията на НАОА, с Националната стратегия за научни изследвания и съответства на приоритетите, заложи в Стратегията за развитие на ПУ „Паисий Хилендарски“ 2011 – 2020 г. Документите, свързани с програмата на обучение на докторантите, са публично достъпни в интернет сайта на университета <https://uni-plovdiv.bg>.

Съгласно чл. 79а, ал. 2 на Закона за висшето образование (ЗВО) „искането за акредитиране на докторска програма по „Финансово и данъчно право” е законосъобразно предвид дадените оценки от Акредитационния съвет на НАОА при последната институционална акредитация на ПУ „Паисий Хилендарски“ от 2019 г. за максимален срок от 6 години и оценка 9,39, както и програмната акредитация на регулираната професия „Право”, образователна и квалификационна степен „Магистър” от 21.06.2018г. с оценка 9,17 за срок от 6 години. Съобразно Доклада-самооценка предвижданият прием и обучението на бъдещите докторанти по докторска програма „Финансово и данъчно право” ще се извършват в съответствие с разпоредбите на националната и вътрешно-университетската правна уредба.

По 1.1.2.

Цялостната дейност за обучение по докторската програма е подчинена на институционалната система за качество, без да се пренебрегва спецификата ѝ. Документацията на докторската програма е изготвена в съответствие с утвърдената институционална система за качество, което би могло да се определи като положителен момент при задаването на устойчиви цели и постигането на отлични резултати при реализирането ѝ. Създадената университетска структура на управление на качеството на образователния процес обхваща всички сфери на дейността на висшето училище която е многопластова и децентрализирана. По време на всички етапи на обучението по докторска програма „Финансово и данъчно право” се осъществява наблюдение, контрол и оценка съобразно Системата за осигуряване и оценка на качеството на ПУ „Паисий Хилендарски“ (в сила от 21.12.2017 г.), публично оповестена на сайта на Университета. Системата е създадена за да осигурява ефективното провеждане на политиката за осигуряване на качеството във връзка с мисията, визията и целите на университета.

ЮФ на Пловдивския университет е разработил Вътрешни правила за прилагане на системата за качество (в сила от 24 март 2017 г.) в съответствие с новите стандарти и критерии на НАОА от 2016 г. по отношение на планирането, оценяването и контрола на образователния процес по ОКС „магистър” и ОНС „доктор”.

Специално за вътрешното одитиране на докторските програми на ЮФ на ПУ с решение на Факултетния съвет от 16.03.2018 г. са приети *Правила за периодична вътрешна самооценка на качеството на обучението по докторските програми в ЮФ на ПУ*, съобразени с Критериалната система на НАОА от 2016 г. Съгласно т. 2.1 на Правилата, на всеки две години трябва да се извършва вътрешен одит на качеството на обучение по всяка акредитирана докторска програма.

По 1.1.3.

Висшето училище изгражда и прилага политика на осъществяване взаимовръзката на научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст. ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“ провежда обучение на докторанти по акредитираните научни специалности в синхрон със съвременните тенденции в развитието на правните науки. По същия начин ще се обучават и докторантите по новата докторска програма. Съблюдава се основната функционална насоченост на съвременната юридическа наука, която се изразява в нейното приложение в социалната действителност. Тематиката на докторската програма „Финансово и данъчно право” се включва пряко в тематичната линия на образователната и изследователската дейност на водещата катедра „Публичноправни науки“ на ЮФ при ПУ.

Разпоредбата на чл. 19, ал. 1 от Правилника за развитие на академичния състав въвежда изричното изискване обучението по докторските програми да съчетава научноизследователска и преподавателска/експертна дейност. С оглед реализацията на това условие на всеки докторант се осигурява възможност за участие в организирани от ПУ научни конференции, научни проекти и други научни форуми, които са част от образователния продукт, осигуряващ връзка между научни резултати и обучение.

По 1.1.4.

Утвърждаването на етични норми на поведение във взаимоотношенията между преподаватели, административни служители, обучаеми и представители на обществеността в ЮФ на ПУ се основава на разпоредбите на *Етичния кодекс на работещите в ПУ „Паисий Хилендарски”* (приет от АС на ПУ през 2010 г., актуализиран през 2016 г.). Етичният кодекс определя принципите, етичните ценности и правилата, на които трябва да се основават взаимоотношенията между ръководството, преподавателите, служителите и обучаемите. Приет е Правилник за организацията и дейността на Комисията по етика и академично единство.

Приети са *Вътрешни правила за провеждане на изпити за кандидати за зачисляване в редовна и задочна форма на докторантура*, както и *Правила за разглеждане на предложения, жалби и сигнали от студенти и преподаватели на ЮФ* и *Правилник за подаване и разглеждане на жалби от студенти/докторанти*.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 1:

- *Обучението по докторската програма „Финансово и данъчно право” се осъществява съобразно мисията, целта и задачите на ПУ „Паисий Хилендарски”, съответно на ЮФ на ПУ, и е в съответствие с действащото в страната законодателство в областта на висшето образование и с университетската правна уредба. Тематиката на докторската програма съответства на тематичната линия на образователната и изследователската дейност на катедра „Публичноправни науки”.*

- *Обучението по докторската програма е подчинено и се контролира съобразно*

изградената в ПУ Система за качество, като са съобразени нейните специфики.

- В ЮФ на ПУ се прилагат правила за етични отношения, за недопускане на прояви на дискриминация, изпитни измами и плагиатство.
- В съответствие с изискванията на Стандарт 1 Пловдивският университет и ЮФ имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучение, включително и по акредитираната докторска програма.

СТАНДАРТ 2. РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ

По 2.1.1.

Докторската програма е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката и има ясно изразени очаквани резултати.

Обучението на докторантите по докторската програма „Финансово и данъчно право” е в съответствие със съвременните концепции на правните науки. Предлаганата докторска програма ще задълбочи и развие познанията в областта на теорията и практиката на тези два отрасъла и ще осигури задълбочена подготовка по проблемите на съвременното данъчно и финансово право, в това число и в контекста на членството ни в ЕС, и с оглед тяхната хармонизация с Общностното ни право. Като фундаментална специалност, формираща основни понятия и принципи, “Финансовото и данъчното право” е свързана с други отраслови юридически специалности.

Докторската програма е с добре изразени очаквани резултати, за които може да се съди от нейните цели, задачи и тематични проучвателни направления. Акцентира се върху формите за контрол и оценяване постиженията на докторантите.

Юридическият факултет на ПУ следва и изпълнява стандартите за разработване на учебна документация, приети на общоуниверситетско ниво.

По 2.1.2.

Има организация и стандарти за разработването, одобрението и прилагането на учебната документация, която периодично се анализира и обновява със задължителното съдействие на докторантите, потребители на кадри и други заинтересовани страни. В Системата за осигуряване и оценка на качеството на ПУ и в други вътрешно университетски документи е регламентирана организацията и са формулирани стандарти за разработване, одобряване и прилагане на учебната документация, включително и по докторските програми. От декември 2017 г. действат Правила за разработване, утвърждаване и актуализиране на учебна документация в ПУ „Паисий Хилендарски“.

От май 2017 г. са в сила Правила за разработване, прилагане и актуализиране на учебната документация на Юридическия факултет на ПУ.

Учебните планове и програми се разработват съгласно утвърдени от Академичния съвет на ПУ ECTS макети. Мнението на докторантите задължително се отчита при определяне темата на дисертацията, подготвянето на индивидуалния план и на работните годишни планове.

Подготвянето и актуализирането на документацията по докторската програма „Финансово и данъчно право“, както и цялостното обучение на докторантите по тази учебна дисциплина се извършва с отчитане мнението на *евентуални потребители на кадри.*

По 2.1.3.

Учебната документация се подготвя в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование, Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото прилагане, както и в съответствие с вътрешните нормативи на университета и юридическия факултет.

Пакетът учебна документация, по която ще се осъществява обучението по докторската програма, е разработен въз основа на обявените мисия, цели и задачи на факултета и спецификите на предлаганото обучение в рамките на докторската програма.

Докторската програма е представена в ясна документация, която задава устойчиви цели и задачи на свързаната с нея образователна и научна дейност. Обучението на докторантите се провежда в съответствие със съвременните тенденции в развитието на правната науката.

Докторската програма е представена в ясна документация, която включва: Групов учебен план, Учебен план на докторската програма по „Финансово и данъчно право”, Квалификационна характеристика, Конспект за провеждане на приеман изпит по докторската програма и докторантски минимум, Индивидуален учебен план и Отчети по изпълнението на индивидуалния план. Чрез тях се задават устойчиви цели и се постигат отлични резултати при развитието на докторската програма. *Предоставеният учебен план и квалификационна характеристика на докторската програма по „Финансово и данъчно право”, не са утвърдени по надлежният ред. ПУ не предоставя доказателства за това.*

По 2.1.4.

Комисията по качество периодично следи за налични в публичното пространство докторски програми на други висши училища с цел сравняване на възприетите решения и повишаване на конкурентноспособността на обучението на ЮФ на ПУ.

Не са представени конкретни данни относно анализ на възможните работни места, изводи от разговори с потенциални работодатели и от заключенията на национални и международни проучвания относно развитието на финансовоправната наука и пазара на труда.

По 2.1.5.

Докторска програма „Финансово и данъчно право ” има своите аналози в България. Към момента акредитирани докторски програми по „Финансово и данъчно право“ има още в два университета на национално ниво (СУ „Св. Климент Охридски“, Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“), а в ход е процедура за акредитирането на докторска програма по „Финансово право” в още два университета (ЮЗУ „Неофит Рилски“ и УНСС), което показва нарастващия интерес към тази дисциплина.

В доклада-самооценка е посочено, че докторската програма по принцип е съвместима и с обучението в чуждестранни правни факултети и научни организации, но към момента на извършване на проверката *не са предоставени данни* аналогичните програми на кои ВУ и организации в чужбина са взети предвид при разработването на програмата.

Към момента на извършване на проверката не са предоставени данни за академичен обмен и за докторантска мобилност.

По 2.1.6.

Системата за качество на ПУ/ЮФ включва процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на учебната документация на докторските програми. Извършваните одити включват контрол и оценка на документацията по докторските програми в съответствие със специфичните за докторантурите показатели.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 2:

- *В Юридическият факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ е създадена организация и съществуват стандарти за разработване, одобряване, прилагане, контрол и оценка на учебната документация по докторската програма „Финансово и данъчно право”.*
- *Докторската програма по „Финансово и данъчно право” е представена чрез*

документация, задаваща устойчиви цели на обучението и изисквания към теоретичната подготовка и практическите умения, които трябва да придобият докторантите. Последните се обучават съобразно съвременните образователни концепции и постижения в научната област.

- Препоръчително е юридическият факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ при необходимост да използва в рамките на възможностите си за академичен обмен и да осигури и мобилност на докторанти по „Финансово и данъчно право“ в партньорски университети, финансови институции или по други линии за подготвяне на библиографии, проучване на литература и други дейности във връзка с дисертационните им изследвания.

- ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“ не представя достатъчно доказателства за: участие на експерти и заинтересовани страни, както и оказано съдействие от потребителите на кадри при разработване на докторската програма; публикувани проучвания на степента на заинтересованост на работодателите по отношение на компетенциите, които се очаква да бъдат получени от докторската програма;

- Предоставеният учебен план и квалификационна характеристика на докторската програма по „Финансово и данъчно право“, не са утвърдени по надлежният ред;

- Докторската програма е добре ориентирана в социалната среда и обществените потребности и предоставя добри възможности за реализация на завършилите докторанти.

- Докторската програма е съпоставима с аналогични програми у нас и позволява мобилност на докторантите, но не са предоставени данни за академичен обмен и за докторантска мобилност.

СТАНДАРТ 3. ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ ДОКТОРАНТИТЕ

По 3.1.1.

В ПУ „Паисий Хилендарски“ обучението за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ се осъществява в редовна задочна и самостоятелна форма на обучение. Срокът на редовната форма е 3 години, а на задочната и самостоятелната – 4 г. Формите за контрол върху работата на докторантите са установени в нормативните документи на университета и документацията на докторската програма.

Към катедра „Публичноправни науки“ функционира „Кръжок по Публичноправни науки“, който е отворен за участие както на студенти, така и на докторанти. В организиранията мероприятия на кръжока се поставя акцент върху разглеждането на актуални правни въпроси от обществения живот, провеждат се дискуссионни срещи между доказани в своята област юристи и практики. Организирант се симулативни съдебни процеси. В ЮФ на ПУ функционира Студентската юридическа научна академия (СЮНА), създадена по инициатива на студенти и преподаватели от факултета. Целта е стимулиране на научното творчество сред студентите и докторантите и насърчаване на техния интелектуален потенциал.

По 3.1.2.

Докторантите по финансово и данъчно право ще се обучават чрез различни индивидуални и групови форми в съответствие със заложените дейности в годишните им работни планове.

Индивидуалната работа с научните ръководители и консултациите с други преподаватели и специалисти е използвана форма на работа при подготовката на докторантския минимум по специалността, писането на публикациите и на отделните части на дисертацията и т.н.

Изготвят се тримесечни и годишни отчети от страна на докторантите, показващи напредъка на работата по индивидуалните им планове.

По 3.1.3.

През периода на обучението си докторантите изпълняват всички свои ангажименти (като дейности и срокове), съгласно утвърденият индивидуален учебен план. Индивидуалният план е различен за всяка форма на обучение. Изготвя се от докторанта и научния му ръководител и се обсъжда и утвърждава от Катедрения съвет.

Докторантите изпълняват всички основни етапи в подготовката на дисертационния труд, като периодично докладват пред обучаващото звено резултатите от изследователската си дейност. Докторантите представят пред членовете на Катедра „Публичноправна наука“ отчет за извършваните дейности, който съдържа научна част (докладване на получените резултати) и отчет за изпълнението на индивидуалния план. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторантите пред членовете на катедрата, като при необходимост научният ръководител, съвместно с докторанта, предлага конкретизация на индивидуалния му учебен план. Съветът на Катедра „Публичноправни науки“ приема: становище за изпълнението на индивидуалния учебен план и оценка на дейността на докторанта; предложение за атестация на докторантите; предложение за конкретизация на индивидуалния учебен план; препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата, като при необходимост препоръчва конкретизация на темата или смяна на научния ръководител.

В съответствие с индивидуалния план докторантите изпълняват всички етапи на обучението, заложи в индивидуалните планове. В резултат от тяхното изпълнение се проследява дали докторантите изпълняват в срок поставените им задачи. Непосредственият контрол се осъществява от научния ръководител и от катедрата на катедрен съвет в т.ч. и Вътрешната комисия на факултета по качеството. Докторантите в редовна форма на докторантура подават доклади и отчети за извършената дейност по индивидуалния план до Декана на Юридическия факултет до края на всяко тримесечие. Административният контрол в докторантското обучение се осъществява в катедрата под формата на 3-месечни и 12-месечни отчети, като докторантското обучение е в ресора на един от заместник-деканите на юридическия факултет и на научния секретар на Факултета.

По 3.1.4.

Използват се ясни, съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите. Постижанията на докторантите по представената за акредитиране докторска програма по „Финансово и данъчно право“ ще бъдат проявени чрез ясни съвременни и публично оповестени методи. Такива са насърчаването им за участие в проекти, публични изяви, чрез периодично организирани научни сесии, семинари, конференции, кръгли маси, включването им в различни експертни дейности. Съгласно разпоредбите на Вътрешните правила за развитие на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски“ докторантите се атестират от Факултетния съвет в края на всяка академична година. Отчетът съдържа извършените дейности, които включват научна част и отчет за изпълнението на индивидуалния план. Научният ръководител представя писмено мнение пред членовете на катедрата за работата на докторанта. Докторантите – редовна форма на обучение имат задължението да отчетат своята работа в края на всяко тримесечие, като представят пред декана доклад за изпълнение на индивидуалния им учебен план. Той съдържа отчет за работата, извършена по дисертационния труд и индивидуалния учебен план, и отчет за преподавателската работа. Пловдивският университет допълнително стимулира научно изследователската дейност на докторантите чрез осигуряване на условия за участие в научни проекти, финансирани чрез държавната субсидия за научноизследователската и художествено-творческата дейност на университета.

По 3.1.5.

Случаи на конфликти между преподаватели, административни служители и обучаеми се разглеждат и решават въз основа на разпоредбите на Глава XIII „Процедури за установяване на

нарушенията и разрешаването на конфликтите” на Правилника за устройството и дейността на ПУ, както и на разпоредбите на Етичния кодекс на работещите в ПУ „Паисий Хилендарски”. С конкретна насоченост към правата на обучаемите да подават жалби и реда за тяхното разглеждане е Правилникът за подаване и разглеждане на жалби от студенти/докторанти на ПУ „Паисий Хилендарски“. От 24 март 2017 г. действат и Правила за разглеждане на предложения, жалби и сигнали от студенти и преподаватели на ЮФ на ПУ.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 3:

- *Подготовката на докторантите по „Финансово и данъчно право” се реализира чрез съвременни образователни форми и методи и е съобразено с тенденциите в развитието на публичното право.*
- *Докторантите се обучават посредством различни индивидуални и колективни форми в съответствие с индивидуалния план и при контрол от научния ръководител. Относно груповите форми се използват възможностите, които предоставят ПУ и външни научни и други организации. Използват се ясни и публично оповестени методи за оценяване на резултатите от работата на докторантите.*
- *Налице са правила за разглеждане на предложения, жалби и сигнали от докторанти.*

СТАНДАРТ 4. ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И ДИПЛОМИРАНЕ НА ДОКТОРАНТИТЕ

По 4.1.1.

Приемът и обучението на докторанти в *Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“*, в частност на докторанти по „Финансово и данъчно право”, се извършват в съответствие с изискванията на разработените въз основа на националната законова база (*Закон за висшето образование, Закон за развитие на академичния състав и Правилник за приложението му и др.*) вътрешно нормативни актове: *Правилник за устройството и дейността на ПУ (Глава XII), Правилник за развитие на академичния състав на ПУ (Глава III) и др.*

ЮФ на ПУ е разработил Вътрешни правила за провеждане на изпити за кандидати за зачисляване в редовна и задочна форма на *докторантура* (2011 г., посл. изм. и доп. 2015 г.). По отношение на докторските програми, в ЮФ се прилагат всички нормативни актове на ПУ, които обхващат следните етапи: 1) прием в съответната докторска програма; 2) обучение и развитие на докторанта; 3) защита на дисертационен труд. Подробно е представена информация за докторските програми, изискванията към кандидатите, модулите на обучение, процедурата по защита, текущите конкурси, таксите, текущите и приключилите процедури, конференциите и др. информация, полезна за докторантите и кандидат-докторантите.

По 4.1.2.

Докторантите по „Финансово и данъчно право” се очаква да бъдат насърчавани от научния ръководител и ръководителя на катедрата да използват всички възможности за участие в изследователски проекти.

Съгласно чл. 25, ал. 1 от Правилника за устройството и дейността на поделение „Научна и приложна дейност“ в научноизследователските проекти администрирани от НПД могат да се привличат като изпълнители на граждански договори и докторанти. В тази връзка, установената от НПД методология за оценка на проектните предложения, предвижда по-висок точков актив за проекти с докторантско участие, а традиционно поделението организира конкурсни сесии за проектни предложения отворени единствено за млади учени и докторанти.

Не са предоставени данни за участие на докторанти обучавани от катедрата в научноизследователски проекти.

По 4.1.3.

На докторантите по „Финансово и данъчно право“ е осигурена принципна възможност за мобилност в чуждестранни университети по линия на академичния обмен на ПУ, както и по линия на широко застъпеното международно сътрудничество на ЮФ, включително и чрез двустранни договори.

Към настоящия момент факултетът предлага възможност за мобилност на докторантите в 17 европейски университети, *но не са предоставени данни за осъществена докторантска мобилност.*

По 4.1.4.

В ПУ е създадена специализирана административна структура - *отдел „Развитие на академичния състав и докторантури“*, подчинена пряко на ректора на Университета. Отделът подпомага ръководството на Университета за осъществяване на оперативна организация, координиране и контрол на университетските дейности, свързани с развитието на академичния състав. В отдел „РАСД“ се съхраняват на хартиен носител досиетата на всички докторанти в Университета.

Реализацията на завършилите докторанти се проследява по линия на *Алумни обществото на възпитаниците на ЮФ на ПУ*, чието начало е поставено през 2017 г. Пак през 2017 г. е изготвен проект за създаване и функциониране на *Алумни системи в университетското пространство*. *Университетският център „Academia Iuventutis“* изгражда в момента база данни за младите учени, докторантите и постдокторантите от всички факултети на ПУ.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 4:

- *В ПУ е изградена структура и са разработени вътрешно нормативни актове за функционирането на системата за обучение на докторанти - от приема им до и след тяхното дипломиране.*
- *ПУ осигурява възможности за мобилност на докторантите, но няма данни и доказателства как тя се е реализирала.*
- *На докторантите по „Финансово и данъчно право“ са осигурени възможности за участие във вътрешноуниверситетски проекти и в научни форуми на университетско и национално равнище, но няма данни за такива участия.*
- *Създадена е административна система за регистриране хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти.*
- *ПУ не предоставя доказателства за регулярно провеждане на анкети, с цел обратна връзка за оценка на качеството на обучение на докторантите, не са представени и данни за професионалната реализация на завършилите докторанти и оценка на подготовката им от техните работодателите.*

СТАНДАРТ 5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

По 5.1.1.

В доклада-самооценка е посочено, че в състава на катедра „Публичноправни науки“ се включват 11 хабилиитирани преподаватели и трима нехабилиитирани преподаватели. От приложената справка за състава на катедра ППН е видно, че катедра ППН разполага с необходимия хабилиитиран академичен състав на основен трудов договор за осъществяване на обучение по докторска програма „Финансово и данъчно право“, а именно **един хабилиитиран по „Финансово право“ /доц. д-р Красимир Мутафов/**, 4 хабилиитирани в сродна специалност „Административно право и административен процес“ и 2 нехабилиитирани преподаватели в сродна специалност „Административно право и административен процес“. **Научните интереси на единият нехабилиитиран преподавател в катедрата /гл. ас. д-р Недялко Петров/ са в областта на докторската програма („Финансово и данъчно право“).**

Хабилитираните преподаватели от катедрата са на възраст между 44-64 години, а нехабилитираните преподаватели с ОНС „Доктор” – между 36 г. и 38 г.

По 5.1.2.

Основната част от членовете на обучаващата катедра са утвърдени специалисти с дългогодишен опит в преподавателската и научната дейност, с доказана квалификация и стабилен професионален практически опит.

През периода 2016-2022 г. хабилитираният по Финансово и данъчно право преподавател има публикувани 1 монография, 1 учебник и 10 статии. Забелязани са 21 цитирания на публикациите на доц. Мутафов, изнесъл е 7 доклада на научни форуми. Гл. ас. д-р Недялко Петров за разглеждания периода има 3 публикации в областта на финансовото и данъчното право.

По 5.1.3.

ЮФ на ПУ има вече 30-годишна история в обучението на магистри по право. От 2009 г. започва да получава акредитации и за обучение в ОНС „доктор” по докторски програми.

Катедра „Публичноправни науки” е натрупала собствен опит в обучението на докторанти. В момента акредитация от НАОА имат 3 докторски програми: „Административно право и административен процес“, „Международно право и международни отношения“ и „Конституционно право“.

Като цяло катедра „Публичноправни науки“ на ЮФ е със стабилен и перспективен академичен състав, сред който се открояват както изследователи и преподаватели, които са едни от изтъкнатите български учени в областта на публичноправните науки, така и преподаватели, които са се хабилитирали в изминалото десетилетие. Всички те наред с преподавателската си дейност заемат и публични позиции на национално и международно ниво. Членове са на редакционни колегии на национални и университетски правни списания. Участват в научни журита по хабилитации и защиты на дисертации.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 5:

- *Обучаващото звено разполага с академичен състав на основан трудов договор, чиято квалификация и професионален опит осигуряват продуктивна академична среда за научни изследвания (доц. д-р Красимир Мутафов е хабилитирана по Финансово право, а други четирима хабилитирани преподаватели са в сродната специалност Административно право и административен процес).*

- *Основното звено, обучаващо докторанти, има утвърдени практики и успешни изяви по специалността на докторантурата и/или в професионалната област, към която тя принадлежи.*

- *Обучаващото звено има капацитет за пълноценно обучение на докторанти в областта на докторската програма по „Финансово и данъчно право“. Академичният състав на обучаващото звено поддържа висока експертно-консултантска активност, квалификация и авторитет.*

СТАНДАРТ 6. УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА ДОКТОРАНТИТЕ

По.6.1.1.

Юридическият факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ разполага с необходимата материално-техническа база за обучение на студентите и докторантите. Това включва аудитории, семинарни и компютърни зали, специализирани кабинети, центрове, лаборатории. Залите и кабинетите в сградата, в която се помещава ЮФ са оборудвани с необходимата компютърна и презентационна техника. На всеки от компютрите е осигурен безплатен достъп до правноинформационна система „Сиела” с непрекъснато актуализираща се нормативна уредба и нова съдебна практика.

Към Юридическия факултет е изградена специализирана библиотека. Тя функционира към университетската библиотека. От прегледа на нейния уеб-сайт (<https://lib.uni-plovdiv.bg/>) и каталог (<http://catalog.lib.uni-plovdiv.bg/absw/abs.htm>) става видно, че докторантите разполагат с удобен достъп до наличните ресурси – за справки и за заемане.

На разположение на Юридическия факултет са помещения, разположени в сградата на Ректората на Пловдивския университет – с обща площ 866 кв.м, юридическа библиотека с площ 61 кв.м, 22 читателски места и 5 компютърни системи. Библиотечният фонд на Юридическата библиотека е в сумарен обем от 3 698.20 тома според инвентарни книги библиотеката. Това представлява увеличение с 2 498.20 библиотечни единици (тоест с повече от 2/3) в сравнение с предходната програмна акредитация на специалността от регулираните професии „Право“. В сградата има достъп до Интернет.

По 6.1.2.

Юридическият факултет на Пловдивския университет разполага със специализиран методически кабинет за подготовка на докторанти с площ 12 кв.м и 3 компютризирани работни места.

Във връзка с провеждането на командировки – на сайта на Юридическия факултет на Пловдивския университет, рубрика „Обучение / Докторски програми“ е направена връзка с програма „Еразъм+“ на Европейския съюз, от която ще могат да се възползват и докторантите по докторска програма „Финансово и данъчно право“.

По 6.1.3.

Чрез сайта на университетската библиотека на Пловдивския университет на докторантите се предоставя достъп до различни бази данни – ScienceDirect, Scopus, Web of knowledge и др.

Юридическият факултет разполага с достъп до специализиран правно-информационен софтуер „Сиела“.

По 6.1.4.

По отношение на стимулирането на научно-изследователската и творческа активност на докторантите по докторска програма „Финансово и данъчно право“ може да бъде посочено научното списание „Studia juris“ - <https://studiajuris.com/>. Същевременно може да бъде препоръчано подчертаването на насочеността на това списание за публикуване и от докторанти (редом с „млади юристи и студенти“). Връзка към това списание е направена на сайта на Юридическия факултет.

Други възможности за научна активност на докторантите са научни проекти, конференции и др. форуми, на които докторантите могат да представят резултатите от научно-изследователската си работа. В ЮФ на ПУ функционира Студентска юридическа научна академия (СЮНА) (<http://law.uni-plovdiv.net/suna>), която организира студентски и докторантски научни четени.

ПУ не предоставя данни за: осигуряването на творчески командировки на докторантите, необходими за подготовката на дисертационни трудове. Липсват и статистически данни за публикационната активност на докторантите и за публикациите им в реномирани списания с импакт фактор и импакт ранк.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 6:

- Юридическият факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ разполага с необходимата материално-техническа база за обучение на докторанти по докторска програма „Финансово и данъчно право“;

- Предприемат се стъпки за развитието и усъвършенстването на материално-техническото осигуряване – Интернет, wi-fi, самостоятелен кабинет за докторанти, компютърни системи, правно-информационни ресурси;

- *Университетската библиотека и Юридическата библиотека в нея предоставят богата информационна база-данни от национални и международни издания;*
- *Юридическият факултет осигурява възможности за мобилност на докторантите;*
- *Юридическият факултет осигурява подходящи възможности за самостоятелни изяви и публикационна дейност на докторантите – научно издание „Studia Juris” и докторантски научни четения. Препоръчително е да се стимулира публикационната дейност на докторантите.*
- *Юридическият факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ не предоставя конкретна информация и доказателства за насърчаване и подпомагане на научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите от катедра ППН, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания.*

СТАНДАРТ 7. УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

По 7.1.1.

Юридическият факултет функционира в съответствие със стратегията за развитието на ПУ „Паисий Хилендарски“ включително и относно изграждането на системи за управление на информацията. В този акт са описани процедурите и структурите, ангажирани в процеса на събиране, обработка и анализ на необходимата информация в хода на обучението в докторантура. Осигуряването на системата се осъществява от комисии и структури в администрацията на университета – Комисия по оценяване и акредитация, Комисия по информационно снабдяване, Поделение „Научна и проектна дейност“.

Събирането на информация относно докторантурата се извършва и от отдел „Развитие на академичния състав и докторантури“. В нейния архив се съхраняват документите по „жизнения цикъл“ на докторантите.

Освен това, в Юридическия факултет има приети и правила относно реда за разглеждане на предложения, сигнали и жалби на обучаемите и преподавателите.

По 7.1.2.

Дейностите с докторантите са предмет на обсъждания в катедра „Публичноправни науки“, която е първично звено и по предлаганата докторска програма „Финансово и данъчно право“.

Оценките от атестацията на докторантите се събират от длъжностното лице по развитите на академичния състав и докторантури на Юридическия факултет. Негова задача е да направи анализ на успеваемостта, преди да придвижи съответната документация, свързана с атестациите към университетския отдел „Развитие на академичния състав и докторантури“. Така на Факултетно и университетско ниво се осъществява контрол върху общото развитие на докторантите. Важен аспект е удовлетвореността на докторантите от обучението им и набелязване на мерки за подкрепа на докторантите-набавяне на нова литература, осигуряване на достъп до все повече бази данни- Scopus, ScienceDirect, Elsevier, пълната колекция списания на Кеймбридж, EBSCO (пълна текстова база, предлагаща академична и приложна електронна информация в областта на обществените и хуманитарните науки и бизнеса), финансиране на научни проекти, в които участват докторантите.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 7:

- *Пловдивският университет и Юридическият факултет имат изградена структура и организация за управление на информацията, свързана с докторантурите;*
- *На различни равнища – университетско, факултетско и първично – в катедра „Публичноправни науки“ – периодично се обсъжда и се оповестява информация за резултатите по управление на качеството на обучение по докторските програми;*
- *Създадена е и платформа за събиране и оповестяване на необходимата информация.*

СТАНДАРТ 8. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

По. 8.1.1.

Пловдивският университет и Юридическият факултет предоставят възможности за публикуване и разпространение на информация за докторските програми. Те биха били приложими и за предлаганата докторска програма „Финансово и данъчно право“.

На официалния сайт на Пловдивския университет е обособена рубрика „Наука“ с връзка към дейностите, развивани от поделение „Научна и проектна дейност“ – административната структура, подпомагаща научноизследователската работа, работата по проекти, включително популяризирането на резултатите от тези дейности.

На сайта на Юридическия факултет е обособена рубрика „Обучение“, подрубрика „Докторски програми“, на която е предоставена информация за акредитираните във факултета програми, заедно с конспекти за приемните изпити и докторантските минимума. А в рубриката „Наука“ е дадена информация за научните издания на факултета и организирани от него научни форуми. Поделението „Научна и проектна дейност“ също поддържа специализиран информационен сайт - <https://npd.uni-plovdiv.bg/> . Чрез него може да се получи информация за конкурси, проекти и публикации.

Отделно информация за научни публикации може да се получи и от сайта на изданието на Юридическия факултет – Studia Iuris - <https://studiaiuris.com/> („Studia Iuris” е специализирано юридическо онлайн издание на Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. То е създадено с решение на Факултетния съвет на Юридическия факултет – Протокол № 28 от 4 февруари 2014 г. Списанието има свой собствен ISSN 2367-5314.

По. 8.1.2.

Възможностите и условията за мобилност на докторанти са оповестени на сайта на Пловдивския университет, рубрика „Интеграция“ - <https://uni-plovdiv.bg/pages/index/7/> Чрез нея се дава достъп до повече информация за международното академично сътрудничество на университета – посочени са 45 висши учебни заведения в 22 държави.

По-подробна е информацията за програма „Еразъм +“ на сайта на университета. Посочени са 141 партниращи университети от 24 страни.

На сайта на Юридическия факултет са обявени за академичната 2022-2023 година места за изходящи студентски и докторантски мобилности по програма „ЕРАЗЪМ +“ в 22 университета от 11 държави.

По.8.1.3.

Юридическият факултет организира ежегодни научни форуми – Пролетни правни дни, Научни четения и други конференции, на които се предоставя възможност за представяне на резултатите от научните изследвания и на докторантите. Това показва, че се предоставят възможности на докторантите за представяне на резултатите от техните научни изследвания пред по-широка, но специализирана, научна аудитория.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 8:

- *Юридическият факултет и Пловдивският университет въвеждат и прилагат процедури за публикуване и разпространение на информация за възможностите и постиженията на докторските програми към факултета;*

- *На докторантите в Юридическия факултет и към първичното звено – катедра „Публичноправни науки“ – са предоставени възможности за международна мобилност. Информацията е надлежно оповестена на уеб-сайта на университета и на Юридическия факултет;*

- *На докторантите се предоставят и възможности за представяне на резултатите от изследванията пред по-широки научни форуми.*

СТАНДАРТ 9. ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ

По.9.1.1.

Пловдивският университет провежда редовен мониторинг, преглед и ревизия на учебните програми. Тези дейности имат за цел да гарантират, че предлаганото обучение остава целесъобразно и да се създаде благоприятна и ефективна среда за обучение на докторантите. Докторските програми периодично се актуализират от преподавателски екипи и обсъждат в Катедрените съвети, като извършваните промени могат да са както еднократни, така и дългосрочни.

В Юридическия факултет се реализира практика за периодично провеждане на работни семинари на преподавателския състав, технически сътрудници, инспектори от учебния отдел и представители на докторантите, на които се обсъждат и проблеми в учебната документация. Създаден е координиран и поддържан ред за разработване, утвърждаване и изменение на учебната документация, която подлежи на обсъждане на Катедрените съвети и Факултетния съвет.

По.9.1.2.

Подготовката на докторантите в Юридическия факултет на Пловдивския университет се осъществява в съответствие с действащото законодателство, което регламентира обучението на докторанти съгласно изискванията на Закона за висшето образование, Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилникът за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Одитът на докторските програми, с цел поддържане качеството на обучение и на Факултета се извършва от университетската Комисия по оценяване и акредитация. В разработената и приложена система за оценяване и поддържане качеството на обучението и академичния състав е заложено вътрешно и външно оценяване на учебната документация и учебния процес, което гарантира високо ниво на обективност на информацията. Освен контролът, който се осъществява периодично се събират становища и на външни специалисти.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 9:

- *Висшето училище следи и периодично преразглежда своите програми, за да се гарантира, че те постигат определените цели и отговарят на нуждите на докторантите и обществото. В този смисъл, чрез наличието на съответните процедури и практики за развитие се осигуряват редовен мониторинг, периодичен преглед и своевременно осъвременяване на докторските програми.*

- *Искането е за акредитиране на нова докторска програма, поради което няма данни за обновяването на учебната документация.*

- *Юридическият факултет взема своевременно необходимите мерки за изпълнение на препоръките на експертните групи във връзка с провежданите акредитационни процедури.*

СТАНДАРТ 10. ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

По 10.1.1

Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ циклично преминава през външно оценяване на осигуряване на качеството в съответствие с ESG от Национална агенция по оценяване и акредитация. През 2019 г. успешно е преминал през процедурата по институционална акредитация с оценка 9,39. Към настоящия момент Юридическият факултет има програмна акредитация за специалност от регулираните професии „Право“ с оценка 9,17 и срок на валидност до 21.06.2024 г.

Академичният състав взема активно участие в авторитетни проекти и прояви с национално и международно значение. Преподаватели от факултета са ръководители и членове на различни специализирани и консултативни органи, или участници в работни групи, подготвящи законопроекти и подпомагащи законодателната дейност на Народното събрание, участват в подготовката на подзаконови нормативни актове към Министерски съвет и съответните министерства, дават становища пред Върховните съдилища у нас, както и участват в ръководството и дейността на наши и чужди арбитражни институции.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 10:

- *Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ като институция на висшето образование и Юридическият факултет като основно звено преминават периодично през външно оценяване на качеството от Националната агенция по оценяване и акредитация, като е получена институционална акредитация през 2019.*
- *Изготвен е Доклад-самооценка за акредитация на докторската програма.*

SWAT АНАЛИЗ	
Силни страни	Слаби страни
<i>ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“ разполага с необходимата материално-техническа база и информационна инфраструктура за обучение на докторантите.</i>	<i>Недостатъчна активност на докторантите, обучавани в катедра „Публичноправни науки“ в програми за мобилност и научноизследователски проекти.</i>
<i>Обучаващото звено разполага с хабилитиран състав по специалността (един на първи ОТД) с активна публикационна дейност, както и с четирима хабилитирани в сродна специалност – Административно право и административен процес.</i>	<i>Ниска публикационна дейност на нехабилитираните преподавателите от обучаващото звено.</i>
	<i>Ниската публикационна дейност на докторантите обучавани в катедра „Публичноправни науки“.</i>
Възможности	Заплахи
<i>Налице са предпоставки за осъществяване на академичен обмен и за по-активно участие на докторантите в международна мобилност и в изпълнение на научноизследователски проекти.</i>	<i>Трайната тенденция, установена в национален план, към намаляване на желаящите да провеждат научни изследвания в областта на правото.</i>
<i>Спецификата на докторската програма позволяват по-тясно сътрудничество между Юридическия факултет и други факултети на университета, както и провеждането на интердисциплинарни изследвания</i>	

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

С оглед изложените резултати от извършената проверка и изводите по отделните стандарти на Критериалната система на НАОА, Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана, приема, че са налице всички основания да се даде програмна акредитация за прием и обучение в образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма „Финансово и данъчно право“ от професионално направление 3.6. „Право“ в Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Предвид установените в резултат на проверката слабости на докторската програма, Постоянната комисия препоръчва:

1. Квалификационната характеристика и учебния план за обучение в докторската програма да се утвърдят по надлежния ред.

Срок: м. юни-юли 2023г.

2. Докторската програма да се съпостави с аналогични програми в чуждестранни висши училища.

Срок: 31.12.2023г.

3. При обновяването на документацията да се прави допитване до експерти и заинтересовани страни, вкл. потребителите на кадри.

Срок: постоянен

Председател на ПКСПНСО:

доц. д-р Екатерина Салкова